

یادداشت

شهریار چیدری | عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس

سیاست خارجی

موفق دولت سیزدهم

رویکرد نظام جمهوری اسلامی براساس راهبردهای رهبر معظم انقلاب تعامل با کشورهای

همسایه، کشورهای تاثیرگذار

در حوزه بین الملل و همچنین ارتباط با دولت هایی است که رویکردشان در عرصه های بین المللی از نظر استراتژی به جمهوری اسلامی ایران نزدیک است. مبتنی بر این طبقه بندی ما با کشورهایی که در حوزه شرق قرار دارند می توانیم بهترین تعامل را داشته باشیم. با توجه به روند تحولات قاعده به نفع جمهوری اسلامی است که مناسبات خود را با کشورهای همسایه، دولت های منطقه، قاره آسیا گسترش دهد و از این ظرفیت برای مقابله با رزاده خواهی های غرب با محوریت آمریکا و برخی کشورهای اروپایی استفاده کند.
مراوده با کشورهای همسایه از آن جهت اهمیت دارد که با بسیاری از این کشورهای پیوستگی های فراوان سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و تمدنی داریم و در صورت بسط روابط ارتقای مناسب باعث هم افزایی در حوزه های مختلف خواهد شد.
نگاهی به عملکرد دستگاه دیپلماسی کشور نشان می دهد دولت سیزدهم در این حوزه مطابق با رویکردهای نظام جمهوری اسلامی و مطابق با راهبردهای رهبر انقلاب گام های بسیار خوبی برداشته و تحولات اخیر به ویژه توافق با عربستان فصل جدیدی از مناسبات منطقه ای و جهانی را رقم زده است. علاوه بر این، استفاده از ظرفیت های چین و روسیه به عنوان دو قدرت جهانی اما تعریف شده در حوزه بلوک غرب، یکی از اقدامات خوبی است که دولت توانسته از این فرصت استفاده کند. خوشبختانه تلاش های دولت سیزدهم در عرصه سیاست خارجی تاکنون نتایج خوبی به همراه داشته و باعث افزایش توان ایران برای استفاده از ظرفیت های منطقه ای و بین المللی شده است. طبعاً این نقش آفرینی زمینه را برای تولید قدرت فراهم خواهد آورد.
متأسفانه اگر در گذشته نسبت به تعامل با کشورهای همسایه و منطقه توجه بیشتری می شد، باید بهای های ضد امنیتی کمتری مواجه بودیم. به واسطه خلأ ناشی کم توجهی به کشورهای همسایه بود که دشمنان و معاندان از این فرصت بهره بردند و به راه را انداختن پروژه ایران هراسی زمینه را برای توافقات سیاسی میان رژیم صهیونیستی با برخی کشورهای عربی منطقه فراهم کردند. اکنون با تبدیل شدن ایران به عنوان قطب قدرتمند غرب آسیا و بسط تعاملات منطقه ای و برداشتن گام های بلند برای اجرایی کردن قرارداد ۲۵ ساله با چین و انعقاد قرارداد مشابه با روسیه و همچنین توافق با عربستان و همچنین حضور جمهوری اسلامی در پیمان های منطقه ای زمینه مقابله با تحریم ها و دیگر توطئه های آمریکا بیش از پیش فراهم است.

جهاد تبیین، بهترین شیوه برای مقابله با توطئه های دشمن

در طول چهار دهه بعد از استقرار نظام جمهوری اسلامی، دشمن همواره تمامی تلاش خود را به کار برده تا جمهوری اسلامی را در موضع ضعف قرار دهد و میان مردم و نظام فاصله ایجاد کند. ارزیابی ها نشان می دهد اقدامات معاندان در این حوزه از یک ارتباط و پیوستگی برخوردار است. دشمن برای مقابله با جمهوری اسلامی قالب های گوناگونی را در معرض آزمون قرار داده و در پی آن است با طراحی سناریوهای خاص، بیشترین بهره را ببرد. قدر مسلم آن است که دشمنان جمهوری اسلامی در خصوص ورزی علیه ملت ایران حتما به کاهش هزینه های خود فکر می کنند. در طول سال های گذشته غرب به رهبری آمریکا و برخی کشورهای اروپایی به این نتیجه رسیده است که جنگ نظامی علیه جمهوری اسلامی، هزینه های بالایی دارد و البته ضرر آن بیشتر متوجه خودش است. بر همین اساس موضوع عملیات روانی و سربازگیری در داخل ایران راه دستور کار خود قرار داده و با تغییر آرایش جنگی دست به نبرد ترکیبی علیه جمهوری اسلامی زده است. وقوع ماجرای مثل فتنه پاییز ۱۴۰۱ پرده ای جدید از دشمنی های غرب علیه ایران بود و معاندان در پی آن بودند تا تمرکز روی برخی اتفاقات و ضریب دادن به آن عرصه رسانه های دیداری و شنیداری و همچنین فضای مجازی سوار بر موج ها شوند. جامعه هدف آنها در این حوزه عمدتاً نسل نوجوان است ای بودند که آشنایی کاملی نسبت به شرایط وقوع پیروزی انقلاب، استقرار نظام جمهوری اسلامی و دشمنی های غرب علیه ملت ایران با تحمیل جنگ و کودتا و ترور و دیگر توطئه های داخلی نداشتند. ابزار اصلی دشمنان در این عرصه جنگ روایت ها بود. نبردی که در آن جای ظالم و مظلوم، جلا و شهید براساس تصویرسازی دستگاه های تبلیغاتی نظام سلطه عوض شده بود. رهبر معظم انقلاب طی دو سال اخیر نسبت این حرکت اخیر همدارایی جدی داده بودند و مهم ترین شیوه مقابله با این توطئه را جهاد تبیین عنوان کردند. توجه به همدارها باعث شد در جریان فتنه پاییز حتی برخی از مردم اگرچه اعتراضاتی نسبت به بعضی اقدامات داشتند اما وقتی دیدند اقدامات اغتشاشات به گونه ای هدایت می شود که ارزش ها و آرمان های آنها را مورد هدف قرار داده است، صف خود را از عوامل آشوب جدا کردند و جمعیت اغتشاشگر را در کف خیابان تنها گذاشتند. در شرایط کنونی با توجه به تداوم توطئه های دشمن، بهترین روش جدی گرفتن جهاد تبیین است.

۱۹ آبان

۲۵ بهمن

۳ آذر

توافق ایران و عربستان

دبیر شورای عالی امنیت ملی در پکن با عربستان به توافق رسید و روابط تهران و ریاض از سر گرفته شد.

سفر رئیس جمهور به چین

رئیس جمهور در رأس هیات عالی رتبه به دعوت رسمی رئیس جمهور چین به این کشور سفر کرد.

صدور قطعنامه علیه ایران

ایران تشکیل هرگونه سازوکار جدید برای بررسی موضوعات پاییز را نقض حاکمیت ملی کشور دانست.

حمله تروریستی به بازار ایزه

در پی ورود یک تیم تروریستی به بازار مرکزی ایزه ۵ نفر شهید و ۱۰ نفر زخمی شدند.

اعلام ساخت هاپیرسونیک

سردار حاجی زاده، از ساخت هاپیرسونیک خبر داد و گفت: این موشک از همه سپرهای موشکی عبور می کند.

عباس سلیمی نمین در گفت وگویی مشروح با «جام جم» مطرح کرد:

خودآگاهی ملی از نهضت نفت تا عبور از بلوای ۱۴۰۱

مهار شود. البته در تحلیل این جریان داخلی برخی تحلیلگران منتسب به جریان روشنفکری هم اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ را یک اعتراض نظام مند سیاسی و موثر نمی دانند و تاکید دارند آنچه در این سه ماه گذشت شباهتی به یک جنبش اعتراضی ندارد، چراکه هیچ یک از مولفه های لازم از جمله چشم انداز، جریان لیدری و هدف مشخص کوتاه مدت را نداشت و صرفاً برآمده از احساسات ناشی از یک مساله حاد اجتماعی بود که البته در اصلاح حکمرانی هم مورد توجه قرار گرفت.

از سوی دیگر ایران با عبور از یکی از بزرگ ترین بحران های پسانقلاب تسویه مهمی را پشت سر گذاشت که نتایج داخلی و خارجی قابل توجهی داشت. از جمله این که حذف آمریکا از معادلات غرب آسیا، توافق با عربستان و نزدیک شدن ایران به کشورهای همسایه و حاشیه خلیج فارس از ملموس ترین نتایج کوتاه مدت آن است که برآمده از ایران قوی است. آنچه در ادامه می آید گفت وگویی جام جم با عباس سلیمی نمین، مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران است که محوری ترین بحث او نقش مردم و خودآگاهی ملی در عبور از بحران های مختلف از مدسال گذشته تاکنون است؛ مشروح این گفت وگو از لنز نگاه ثان می گذرد:

هم درباره اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ قائل به یک اعتراض نظام مند سیاسی و موثر نبودند و تاکید داشتند این جریان شباهتی به یک جنبش اعتراضی ندارد. نظر شما درباره ماهیت این جریان چیست؟

تحلیل هایی از این دست عمدتاً بعد از شکست و ناکامی بلوای ۱۴۰۱ از سوی این جریانات ارائه می شود. واقعیت آن است که این بار غرب آراسته تر از گذشته در پی برگ کردن گروه ها و جریان هایی بودند که خاطره تلخی از عملکرد تروریستی و خائنانه آنها در ذهن مردم ایران نقش بسته است.

غربی هادری این بودند تا جریان مجاهدین را در اذهان عمومی از یک سازمان خشونت طلب به یک ساختار سیاسی تبدیل کنند. این در حالی است که این سازمان حتی به رغم ادعاهای خود مبنی بر کنار گذاشتن ترور، در بسیاری از اقدامات جنایتکارانه رژیم صهیونیستی در ایران نقش اجرایی دارد اما غرب به ظاهر در پی آرایش جدیدی از چهره این فرقه تبهکار است. از سوی دیگر غرب دوباره سازمان ساواک را در خارج از کشور فعال کرد تا نشان دهد با وجود همه اعتراف هایی که از سوی جریان اپوزیسیون صورت گرفت مبنی بر این که ریع پهلوی مرد سیاست نیست و سازمان ندارد و عرضه ای برای کار تشکیلاتی ندارد با نقش آفرینی ساواک این ضعف ربع پهلوی برطرف شود. واقعیت آن است که آنها برای یک انقلاب بزرگ در ایران سرمایه گذاری کرده بودند و حتی باید گفت که به لحاظ تشکیلات خوب عمل کرده بودند اما بیداری مردم و هوشیاری نظام همه توطئه ها را نقش بر آب کرد.

درگیر کند، ارزیابی شما از ریشه های این جنگ هیبریدی چیست؟

ویژگی فتنه اخیر این بود که دشمن این بار بر بستر فرهنگ نشست و این کار جدید بود. تلقی معاندان این بود که اگر آنها بتوانند در جامعه ایرانی تضاد فرهنگی ایجاد کنند، این مسأله منجر به تنش های جدی خواهد شد. آنها دریافتند که در زمینه اقتصادی نمی توانند رویاوری در جامعه رقم بزنند. البته ارزیابی آنها این بود که اگر بتوانند چند دستگی فرهنگی در جامعه ایجاد کنند، بعد از آن از اهرم اقتصاد بهره بیشتری خواهند برد اما تجربه بلوای پاییز ۱۴۰۱ دشمن را ناکام گذاشت. آنها نتوانستند با تضعیف این تفاوت ها حاکمی از آن است که ما در جریان حوادث اخیر حتی در حوزه سیاسی هم رشد کردیم و این اتفاق برای دولتمردان و نظام سیاسی ما دستاویزهای بسیار بالایی داشت. این در حالی است که غرب در پی آن بود که با به راه انداختن این بلوا، نظام سیاسی ما را ساقط کند اما مسیری که مردم و نظام در پیش گرفتند، همه تدابیر توطئه آمیز آنها را نقش بر آب کرد و آنها را با این حقیقت آشنا ساخت که جمهوری اسلامی اسلامی ۱۴۰۱ به مراتب از جمهوری اسلامی ۱۴۰۰ قوی تر است.

نتایج داخلی و خارجی عبور از این بحران به ویژه نزدیک شدن ایران به کشورهای همسایه و حاشیه خلیج فارس و توافق با عربستان را چطور ارزیابی می کنید؟

در سال ۱۴۰۱ فشارهای گسترده ای همراه با هزینه های نجومی عربستان و هم پیمانشش صورت گرفت تا اغتشاشات اخیر برای آنها نتیجه بخش باشد و زمینه فروپاشی نظام از درون را فراهم کند اما بعد از فروکش کردن ماجرا، آنها به این درک رسیدند که مجموعه اقدامات شان ناکام مانده و امروز عربستانی که در پی ضربه به جمهوری اسلامی بوده، دریافتنه که غرب و رژیم صهیونیستی نمی تواند امنیت منطقه را فراهم کند و بنابراین در مواجهه با ایران تغییر مسیر داد و روند تعامل را درپیش گرفت. این روپیداد حاصل مقاومت ما است و اگر این نبود حتما رژیم اشغالگر قدس بر بسیاری از کشورهای منطقه تسلط پیدا می کرد اما با ایستادگی و مقاومتی که جمهوری اسلامی نشان داد، مجموعه کشورهای حاشیه نشین خلیج فارس به این نتیجه رسیدند که ایران از این بیخ حیاتی و خطرناک به سلامت عبور کرد و اکنون مقتدرانه تر از گذشته در عرصه منطقه ای و بین المللی به نقش آفرینی خود ادامه می دهد. در عین حال باید دانست که همین مسأله باعث عصبانیت بیشتر غرب سرمایه داری و رژیم صهیونیستی می شود و در سال آینده باید بیشتر مراقب توطئه های معاندان و دشمنان جمهوری اسلامی بود.

کشور در پاییز ۱۴۰۱ با یکی از بزرگ ترین بحران های امنیتی و متفاوت ترین مدل جنگ ترکیبی مواجه شد که در تمام ساحات و اشکال، سعی داشت کشور را

و مسئولان قضایی این بود که اگر کسی جرم مشهودی انجام داد مستحق مجازات است. دقت در نمونه های مشابه که در کشورهای همسایه و پیرامونی اتفاق می افتد، کاملاً تفاوت ها میان برخورد جمهوری اسلامی با مخالف، معاند و منتقد را مشخص می کند. در حوادث اخیر برخی تهمت هایی فاجعه آمیز را علیه نظام مطرح کردند اما در دادگاه تیره شدند. در ماجرای مسمومیت مدارس برخی در رسانه های این حادثه را به حاکمیت نسبت دادند که برخوردی با آنها صورت نگرفت اما در ترکیه که نماد گراییی است، زمانی که بحث ژلله مطرح می شود، چه برخورد های خشنی نسبت به منتقدان حوزه امداد رسانی به ژلله زندان صورت گرفت. این تفاوت ها حاکی از آن است که ما در جریان حوادث اخیر حتی در حوزه سیاسی هم رشد کردیم و این اتفاق برای دولتمردان و نظام سیاسی ما دستاویزهای بسیار بالایی داشت. این در حالی است که غرب در پی آن بود که با به راه انداختن این بلوا، نظام سیاسی ما را ساقط کند اما مسیری که مردم و نظام در پیش گرفتند، همه تدابیر توطئه آمیز آنها را نقش بر آب کرد و آنها را با این حقیقت آشنا ساخت که جمهوری اسلامی اسلامی ۱۴۰۱ به مراتب از جمهوری اسلامی ۱۴۰۰ قوی تر است.

نتایج داخلی و خارجی عبور از این بحران به ویژه نزدیک شدن ایران به کشورهای همسایه و حاشیه خلیج فارس و توافق با عربستان را چطور ارزیابی می کنید؟

در سال ۱۴۰۱ فشارهای گسترده ای همراه با هزینه های نجومی عربستان و هم پیمانشش صورت گرفت تا اغتشاشات اخیر برای آنها نتیجه بخش باشد و زمینه فروپاشی نظام از درون را فراهم کند اما بعد از فروکش کردن ماجرا، آنها به این درک رسیدند که مجموعه اقدامات شان ناکام مانده و امروز عربستانی که در پی ضربه به جمهوری اسلامی بوده، دریافتنه که غرب و رژیم صهیونیستی نمی تواند امنیت منطقه را فراهم کند و بنابراین در مواجهه با ایران تغییر مسیر داد و روند تعامل را درپیش گرفت.

این روپیداد حاصل مقاومت ما است و اگر این نبود حتما رژیم اشغالگر قدس بر بسیاری از کشورهای منطقه تسلط پیدا می کرد اما با ایستادگی و مقاومتی که جمهوری اسلامی نشان داد، مجموعه کشورهای حاشیه نشین خلیج فارس به این نتیجه رسیدند که ایران از این بیخ حیاتی و خطرناک به سلامت عبور کرد و اکنون مقتدرانه تر از گذشته در عرصه منطقه ای و بین المللی به نقش آفرینی خود ادامه می دهد. در عین حال باید دانست که همین مسأله باعث عصبانیت بیشتر غرب سرمایه داری و رژیم صهیونیستی می شود و در سال آینده باید بیشتر مراقب توطئه های معاندان و دشمنان جمهوری اسلامی بود.

درحالی که برخی کشورهای متخاصم و براندازان تصور می کردند که نظام جمهوری اسلامی با این بلوا تضعیف شده اما ایجاد این بحران توسط نظام مهار شد، درباره چگونگی این مسأله توضیح دهید.

عبور از اغتشاش پاییز ۱۴۰۱ این پیام مهم را برای غرب داشت که ایران و ایرانی همواره در پی هر فشار و توطئه ای، قوی تر وارد صحنه می شود.

غربی ها به این درک می رسند که اگر ایران بتواند از فشارهای اقتصادی و سیاسی عبور کند، به سرعت مسیر پیشرفت را طی خواهد کرد. به طور کلی حسب تجارب قبلی ما به این حقیقت مسلم رسیده ایم که اصولاً فشارهای سیاسی چند گام ما را به جلو می برد و ما حتی در همین حوادث در بعد سیاست ورزی و دموکراسی هم گام های بلندی برداشتیم. در جریان بلوای اخیر هیچ کس نگفت که حتی توهمین به شخص اول مملکت مستوجب برخورد است، بلکه رویه رهبری

عبرت های بلوای ۱۴۰۱ برای مسئولان کشور چه بود؟

این رخداد درس های خوبی برای مسئولان سیاسی ما داشت. مجموعه حاکمیت به خوبی دریافت باید به سرعت نسبت به ترمیم ضعف ها تلاش کند. ازسوی دیگر مسئولان متوجه شدند باید ارتباط بیشتری با اقشار غیرسیاسی جامعه برقرار کنند. در جامعه ما افرادی هستند که به طور کلی غیرسیاسی هستند؛ تمایلی به پیگیری مسائل سیاسی ندارند و زندگی عادی و مادی را برای خود انتخاب کرده اند. غرب به واسطه توطئه اخیر در پی آن بود تا جریان غیرسیاسی را با بمباران داده های غیرواقعی به وادی سیاست بکشاند. اگر ما ارتباط با این قشر غیرسیاسی را به حداقل نرسانیم، بدون شک القانات و تبلیغات سوء جریان رسانه ای سلطه باعث سیاسی شدن این بخش از جامعه می شود، بدون این که این مسیر روند طبیعی خود را طی کند و اگر چنین اتفاقی بیفتد، حتما آثاری بسیار سوء برای جامعه به همراه خواهد داشت. چون افرادی که سیاسی نیستند اما به واسطه تبلیغات سیاسی می شوند، ناپختگی جدی در تحلیل مسائل دارند اما الحمدلله ما توانستیم از این مسیر هم عبور کنیم و همان قشری که سیاسی نیست و سیاست زده شده بود، به واسطه آشکار شدن ماهیت فتنه رسانه ای و تبلیغاتی غرب، تجارب گرانبهایی را کسب کرد.

با این حال شاید برخی ناراحتی های این قشر برطرف نشده باشد اما متوجه شد که غرب سربازی را دموکراسی را نشان می دهد اما به هیچ وجه قصد و نیتی برای گسترش فراه، توسعه و آزادی ایران و ایرانی ندارد، بلکه برآن است تا هویت ملی را نابود کند. بنابراین ارتباط برقرار کردن با این قشر غیرسیاسی و منفعل یکی از ضرورت هایی است که مسئولان باید متوجه آن باشند.

درحالی که برخی کشورهای متخاصم و براندازان تصور می کردند که نظام جمهوری اسلامی با این بلوا تضعیف شده اما ایجاد این بحران توسط نظام مهار شد، درباره چگونگی این مسأله توضیح دهید.

عبور از اغتشاش پاییز ۱۴۰۱ این پیام مهم را برای غرب داشت که ایران و ایرانی همواره در پی هر فشار و توطئه ای، قوی تر وارد صحنه می شود.

غربی ها به این درک می رسند که اگر ایران بتواند از فشارهای اقتصادی و سیاسی عبور کند، به سرعت مسیر پیشرفت را طی خواهد کرد. به طور کلی حسب تجارب قبلی ما به این حقیقت مسلم رسیده ایم که اصولاً فشارهای سیاسی چند گام ما را به جلو می برد و ما حتی در همین حوادث در بعد سیاست ورزی و دموکراسی هم گام های بلندی برداشتیم. در جریان بلوای اخیر هیچ کس نگفت که حتی توهمین به شخص اول مملکت مستوجب برخورد است، بلکه رویه رهبری

تحلیل و ارزیابی کلی شما از تنش امنیتی و سیاسی که در یک سال گذشته با آن مواجه بودیم، چیست؟

مجموعه اتفاقات سال ۱۴۰۱ برای ملت ایران و سیاستمداران کشور تجربه ای ارزنده بود. از پیش، آمادگی هایی از سوی مخالفان جمهوری اسلامی در داخل و خارج از کشور ایجاد شد تا از همه توان برای پایان دادن به حاکمیتی که برای غرب سرمایه داری و محصول آن، یعنی صهیونیست ها قابل تحمل نبود، استفاده شود.

در این توطئه آنها توانستند که از برخی ضعف های ما در حوزه رسانه و جهاد تبیین بهره برند و آن را مقدمه ای برای فضا سازی علیه نظام قرار دهند. فضای خطرناکی که تشخیص حقیقت ماجرا در ابتدای کار خیلی ساده نیست و از پیچیدگی هایی برخوردار است اما در نهایت ملت ایران به یک نتیجه و تشخیص خیلی مهم رسیدند. این تشخیص در حالی برای مردم ایران شکل گرفت که توانست بدون ضربه جدی از آن گذر کنند.

این درک درست، شناخت بیشتر ماهیت دشمنی های غرب بود. ذهنیت جامعه ایرانی کاملاً با این حقیقت آشکار روبه رو شد که اگر غرب فرصتی برای غلبه بر کشور پیدا کند، چه نوع حاکمیتی را برای ملت رقم خواهد زد. ما در سده اخیر هم با چنین تجارب تلخ تاریخی مواجه بودیم.

در کودتای ۱۳۹۹ انگلیسی ها با روی کار آوردن رضاخان، بالاترین تحقیر را برای ملت ایران رقم زدند. ما در تاریخ معاصر شاهد بودیم که قصد غرب از تغییر حاکمیت در ایران، آبادانی، پیشرفت و توسعه نیست و آنها اگرچه در این حوزه تبلیغات وسیعی به راه می اندازند اما دیدیم که در کودتای ۲۸ مرداد افرادی مثل دکتر محمد مصدق و آیتا... کاشانی کنار زده می شوند تا افرادی جاقوکش و هرجایی، مثل شعبان جعفری و آزدان قری ها به صحنه بیایند و حاکمیت را در ایران تعیین کنند.

در تجربه سالی که به پایان می بریم، بار دیگر ملت ایران فهمید که اگر اشتباهی کنیم که فرصتی برای بیگانگان ایجاد شود این بار انتخاب غرب چیزی جز مریم رجوی ها و پرویز ثابنی ها و روی کار آمدن سازمانی دیکتاتوری مثل مجاهدین خلق نیست. سازمانی که حتی بدترین استبداد را برای اعضای خود به کار می برد. ملت ایران دریافت که اگر غرب فرصت پیدا کند، سرکوب خونینی به راه خواهد انداخت تا بار دیگر ملت ایران طعم تلخ تحقیر و حقارت را بچشد.

در عین حال بخشی دیگر از دولتمردان غربی در پی آن بودند تا سلطنت طلبان را در ایران به قدرت برسانند تا ملت بار دیگر شاهد مغالزه سیاسی جریان استبداد و دیکتاتوری با هم پیمیمان غربی خود برای غارت ثروت های این سرزمین باشد.

